

Strasbourg den 22.11.2016
COM(2016) 739 final

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET,
RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT
REGIONKOMMITTÉN**

Nästa steg för en hållbar europeisk framtid

EU-åtgärder för hållbarhet

{SWD(2016) 390 final}

1. INLEDNING: EU:S ENGAGEMANG FÖR HÅLLBAR UTVECKLING

Hållbar utveckling är sedan lång tid tillbaka en viktig del av det europeiska projektet. Unionens ekonomiska, sociala och miljömässiga dimensioner framhålls i fördragen och bör behandlas tillsammans. EU verkar för en utveckling som tillgodoser dagens behov utan att framtida generationers möjlighet att tillgodose sina egna behov äventyras. Ett värdigt liv för alla inom de gränser som planeten sätter, där ekonomiskt välstånd och effektivitet kan förenas med fredliga samhällen, social integration och ansvarstagande på miljöområdet, är kärnan i hållbar utveckling.

Det finns många utmaningar när det gäller att göra dagens europeiska samhällen hållbara: ungdomsarbetslösheten, de åldrande befolkningarna, klimatförändringarna, miljöförstöring, hållbar energi och migration, för att nämna några. Vi måste klara av de aktuella utmaningarna och förbereda oss inför framtiden, hålla jämna steg med komplexa och snabba globala förändringar samt tillgodose kraven hos världens ökande befolkning. För att vi ska kunna bevara den europeiska sociala modellen och den sociala sammanhållningen måste vi investera i våra ungdomar, främja hållbar tillväxt för alla, åtgärda ojämlikhet och hantera migrationen väl. Genom att bedriva en ansvarsfull finanspolitik och genomföra reformer ska vi förstärka hållbarheten hos våra system för hälso- och sjukvård samt pensioner. En övergång till en koldioxidsnål, klimattålig och resurseffektiv cirkulär ekonomi är avgörande för att värna om våra naturtillgångar. Om dessa utmaningar ska kunna förvandlas till möjligheter i form av nya företag och nya arbetstillfällen krävs det ett starkt engagemang för forskning och innovation.

EU har ett gott utgångsläge och en fin meritlista på området, med stark ekonomisk utveckling, social sammanhållning, demokratiska samhällen och ett engagemang för hållbar utveckling som är fast förankrat i fördragen¹. Enligt EU-fördraget² ska unionen sörja för samstämmigheten mellan de olika områden som omfattas av dess yttre åtgärder och mellan dessa områden och unionens övriga politik.

Under den nuvarande kommissionen genomsyras tematiskt övergripande projekt liksom politiken och initiativen på olika sakområden av strävan efter hållbar utveckling. Europeiska unionens strategi för hållbar utveckling lanserades 2001³, reviderades 2006⁴ och sågs över 2009⁵. Sedan 2010 har målet om hållbar utveckling integrerats med Europa 2020-strategin⁶ och bekräftats av den nuvarande kommissionen med grundpelarna utbildning och innovation ("smart"), låga koldioxidutsläpp, klimattålighet och miljöpåverkan ("hållbar") samt skapande av arbetstillfällen och fattigdomsbekämpning ("för alla").

1.1 Agendan för hållbar utveckling 2030 och målen för hållbar utveckling

2015 var ett viktigt år för den hållbara utvecklingen i världen. Under den sjuttionde sessionen med FN:s generalförsamling den 25 september 2015 antog världens ledare en ny ram för global hållbar utveckling: Agendan för hållbar utveckling 2030 (nedan kallad 2030-

¹ Fördraget om Europeiska unionen, artiklarna 3.5 och 21.2.

² Fördraget om Europeiska unionen, artikel 21.3 andra stycket.

³ KOM(2001) 0264 slutlig.

⁴ Rådets dokument 10917/06.

⁵ KOM(2009) 400 slutlig.

⁶ KOM(2010) 2020 slutlig.

agendan)⁷, i vilken målen för hållbar utveckling är en viktig del. Samma år antogs Parisavtalet om klimatet (COP21)⁸, handlingsplanen från Addis Abeba⁹, som en integrerad del av 2030-agendan, och Sendairamverket för katastrofriskreducering¹⁰.

EU medverkade till att utforma den globala 2030-agendan, som till fullo överensstämmer med den europeiska visionen och nu har blivit hela världens plan för global hållbar utveckling. 2030-agendan innebär ett åtagande att utrota fattigdomen och nå hållbar utveckling i hela världen 2030, utan att någon ställs utanför. De 17 målen för hållbar utveckling och de 169 delmålen är globala till sin natur, universellt tillämpbara och inbördes sammanlänkade. Alla länder, såväl utvecklade länder som utvecklingsländer, har ett gemensamt ansvar för att se till att målen för hållbar utveckling nås. 2030-agendan förenar i sig de tre dimensionerna av hållbar utveckling – den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga – på ett balanserat sätt. Agendan är också den första återspeglingsen av en internationell konsensus om att målen om fred, säkerhet, rättvisa för alla och social integration inte är fristående, utan hänger samman och förstärker varandra.

2030-agendan bygger på ett globalt partnerskap mellan alla intressenter. Alla medel som behövs för att genomföra den måste mobiliseras och det krävs en kraftfull mekanism för uppföljning och översyn för att säkra framsteg och ansvarsskyldighet. De 17 målen för hållbar utveckling ger oss kvalitativa och kvantitativa målsättningar för de kommande 15 åren, så att vi kan förbereda oss inför framtiden och arbeta för mänsklig värdighet, stabilitet, en frisk planet, rättvisa och motståndskraftiga samhällen och blomstrande ekonomier. De bidrar till att skapa konvergens mellan medlemsstater, inom samhällen och med resten av världen.

1.2 De nästa stegen på vägen mot en hållbar europeisk framtid

EU har för avsikt att vara en föregångare när det gäller att genomföra 2030-agendan och nå målen för hållbar utveckling, tillsammans med medlemsstaterna i enlighet med subsidiaritetsprincipen. 2030-agendan kommer att bidra till att ytterligare fläta samman EU:s yttre åtgärder med dess övriga politik och skapa större samstämmighet mellan dess finansieringsinstrument.

EU:s svar på 2030-agendan kommer att inbegripa två arbetsflöden. Det första arbetsflödet, som presenteras i detta meddelande, syftar till att helt integrera målen för hållbar utveckling med den europeiska politiska ramen och den nuvarande kommissionens prioriteringar, fastställa hur långt vi har kommit och identifiera de mest relevanta hållbarhetsfrågorna. I nästa skede kommer vi att inleda diskussioner om vidareutvecklingen av vår vision på längre sikt och sektorspolitikens inriktning efter 2020, för att kunna nå målen för hållbar utveckling på lång sikt. Den nya fleråriga budgetramen för perioden efter 2020 kommer också att medföra att bidragen från EU:s budget orienteras mot uppnåendet av EU:s långsiktiga mål.

⁷ FN:s resolution A/RES/70/1.

⁸ FN:s beslut -/CP.21, antagandet av Parisavtalet.

⁹ FN:s resolution A/RES/69/313.

¹⁰ Antogs vid FN: s tredje världskonferens om katastrofriskreducering i Sendai i Japan den 18 mars 2015.

2. DET EUROPEISKA SVARET PÅ 2030-AGENDAN

2030-agendan ger EU möjlighet att fast förankra sin strategiska inriktning i den globala strävan att bygga en hållbar framtid som unionen har utformat tillsammans med sina samarbetsparter. Många av EU:s politiska åtgärder syftar redan till hållbar utveckling, och målen för hållbar utveckling är införlivade med kommissionens alla tio prioriteringar.

2.1 Kartläggning av de europeiska politiska åtgärder som bidrar till målen för hållbar utveckling

En komplett översikt över hur EU:s politik och åtgärder bidrar till målen för hållbar utveckling, inom EU och genom EU:s yttre åtgärder, finns i det arbetsdokument som medföljer detta meddelande. Däri sammanfattas de mest relevanta åtgärder som Europeiska unionen vidtar för att nå vart och ett av de 17 målen.

Kartläggningen visar att EU:s nuvarande politik är inriktad mot alla de 17 målen. Europa 2020-strategin spelar en viktig roll när det gäller att nå flera av målen för hållbar utveckling. EU kan visserligen påvisa goda resultat och framsteg i fråga om alla målen, men om hela 2030-agendan ska kunna realiseras till 2030 kommer det att krävas ett intensifierat genomförande och fler fokuserade åtgärder på alla områden.

Vilka instrument som ska användas för att nå respektive mål beror också på ansvarsfördelningen mellan EU och medlemsstaterna.

Några av de viktigaste åtgärder som bidrar till målen för hållbar utveckling inom EU är följande:

När det gäller mål 1 "Avskaffa all form av fattigdom överallt" är Europeiska unionens funktion internt, i enlighet med subsidiaritetsprincipen, främst att stödja medlemsstaterna i kampen mot fattigdom och hjälpa dem att nå huvudmålet om fattigdom i Europa 2020-strategin i en situation där krisen har påverkat framstegen mot målet.

I fråga om mål 2 "Avskaffa hunger, uppnå tryggad livsmedelsförsörjning, uppnå en bättre kosthållning och främja ett hållbart jordbruk" innehåller den reformerade gemensamma jordbrukspolitiken tre målsättningar som fortsatt har hög relevans och prioritet: hållbar livsmedelsproduktion, hållbar förvaltning av naturresurser och klimatåtgärder och balanserad territoriell utveckling. På samma sätt ska den reformerade gemensamma fiskepolitiken bidra till hållbar livsmedelsförsörjning genom hållbart fiske och hållbar vattenbruksverksamhet. Via fonden för europeiskt bistånd till dem som har det sämst ställt stöder EU medlemsstaternas åtgärder för att förse de mest utsatta människorna med säkra och näringsrika livsmedel i tillräckliga mängder. Denna politik kompletteras av forsknings- och innovationsåtgärder för tryggad livsmedels- och näringsförsörjning, t.ex. Food 2030.

När det gäller mål 3 "Säkerställa att alla kan leva ett hälsosamt liv och verka för alla människors välbefinnande i alla åldrar" kompletterar EU medlemsstaternas åtgärder genom lagstiftning och andra initiativ i fråga om folkhälsa, hälso- och sjukvårdssystem och miljörelaterade hälsoproblem (såsom luftkvalitet, kemikalier och avfall). Hälsan är viktig för människors individuella välbefinnande liksom för utformningen av en hållbar ekonomi,

eftersom den är nyckeln till ökat deltagande på arbetsmarknaden och högre produktivitet¹¹. Kommissionen kommer att hjälpa medlemsstaterna att nå målen för hållbar utveckling, i synnerhet att minska dödligheten till följd av kroniska sjukdomar, ge tillgång till sjukvård av god kvalitet, förbättra förmågan att förebygga och hantera globala hälsohot (däribland antimikrobiell resistens), utrota hiv/aids och tuberkulos (och bekämpa hepatit) samt genomföra ramkonventionen om tobakskontroll.

När det gäller mål 4 "Säkerställa en inkluderande och jämlik utbildning av god kvalitet och främja livslångt lärande för alla" har EU satt upp huvudmål för Europa 2020-strategin som rör antalet elever som slutar skolan i förtid och andelen personer med högre utbildning. Genom kompetensagendan, den strategiska ramen för europeiskt samarbete om utbildning fram till 2020 genom kunskapsutbyte samt Erasmus+-programmet inriktar EU sina ansträngningar på att aktivt hjälpa medlemsstaterna att förbättra utbildningens kvalitet och därmed skapa möjligheter för unga människor.

Jämställdhet mellan könen, i enlighet med mål 5 "Uppnå jämställdhet, och alla kvinnors och flickors egenmakt", har varit en beståndsdel i EU:s politiska och juridiska ramverk ända sedan den europeiska integrationen tog sin början, och nya politiska åtgärder håller på att utvecklas för att komma till rätta med de brister som fortfarande finns. Mål 10 "Minska ojämlikheten inom och mellan länder" är också centralt för EU:s sociala agenda och sammanhållningspolitik.

Det är viktigt att skydda miljön, med tanke på livskvaliteten för dagens människor och kommande generationer. Många av målen för hållbar utveckling har starka miljömässiga dimensioner, såsom mål 6 "Säkerställa tillgång till och hållbar vatten- och sanitetsförvaltning för alla", mål 14 "Bevara och nyttja haven och de marina resurserna på ett hållbart sätt i syfte att uppnå en hållbar utveckling" och mål 15 "Skydda, återställa och främja ett hållbart nyttjande av landbaserade ekosystem, hållbart bruka skogar, bekämpa ökenspridning, hejda och vrida tillbaka markförstörelsen samt hejda förlusten av biologisk mångfald". De senaste decenniernas förbättringar på miljöområdet i Europa har åstadkommit tack vare att EU:s lagstiftning ger ett gott skydd på områden som vattenkvalitet och naturskydd. Fågel- och habitatdirektiven skyddar ekosystemen, och utvidgningen av skyddade områden i Natura 2000-nätverket till att omfatta 18 % av marken i EU är ett viktigt resultat. Det krävs ytterligare ansträngningar för att nå EU:s mål att hejda förlusten av biologisk mångfald till 2020 och återställa minst 15 % av de skadade ekosystemen. Europas fiskbestånd har historiskt sett varit utsatta för överfiske, men till följd av den starkt vetenskapsbaserade gemensamma fiskepolitiken håller många bestånd nu på att återhämta sig. Det nyligen antagna gemensamma meddelandet om internationell världshavsförvaltning¹² innehåller åtgärder för att se till att världshaven är säkra och rena och förvaltas på ett hållbart sätt.

EU står fortfarande inför en rad utmaningar som rör vårt naturkapital, och kompletterar i allt högre grad lagstiftningsåtgärder med andra politiska åtgärder som syftar till att *"Främja hållbara konsumtions- och produktionsmönster"* (mål 12). Här syftar resurseffektivitet och åtgärder inom den cirkulära ekonomin till att bryta sambandet mellan ekonomisk tillväxt å ena

¹¹ OECD/EU:s rapport *Health at a Glance: Europe 2016* visar att den förväntade livslängden i EU visserligen har ökat med i genomsnitt sju år sedan i början av 1990-talet, men att det i många EU-länder inte har skett någon ökning av de friska levnadsåren.

¹² JOIN(2016) 49 final.

sidan och resursanvändning och miljöförstöring å den andra. En förutsättning för hållbar konsumtion är också en konsumentpolitik som ökar medvetenheten och gör det möjligt för konsumenterna att fatta välgrundade beslut som bidrar till hållbarhet.

På energi- och klimatområdet, med mål 7 "Säkerställa att alla har tillgång till tillförlitlig, hållbar och modern energi till en överkomlig kostnad" och mål 13 "Vidta omedelbara åtgärder för att bekämpa klimatförändringarna och dess konsekvenser", har EU satt upp ambitiösa målsättningar om att minska utsläppen av växthusgaser, öka energieffektiviteten och öka andelen förnybar energi till 2030. Dessutom finns det ett politiskt åtagande att anslå minst 20 % av EU:s budget till åtgärder mot klimatförändringar. Kommissionen har redan lagt fram förslag om hur utsläppen av växthusgaser kan minskas i alla ekonomiska sektorer¹³, och ett paket med initiativ som syftar till att påskynda övergången till ren energi kommer snart att läggas fram. Avsikten är att detta paket ska leda till att målen om energieffektivitet och förnybar energi nås, så att energiunionen och i synnerhet den klimat- och energipolitiska ramen för perioden 2020–2030 kan realiseras. Detta kommer att öka sysselsättningen och tillväxten och leda till en stor förändring för den reella ekonomin.

På den socioekonomiska sidan syftar Europa 2020-strategin för smart och hållbar tillväxt för alla till att 75 % av befolkningen i åldrarna 20–64 ska ha ett arbete, vilket bidrar till mål 8 "Verka för en inkluderande och långsiktigt hållbar ekonomisk tillväxt, full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla". Under 2015 och 2016 har återhämtningen på arbetsmarknaden konsoliderats och de flesta indikatorerna har förbättrats betydligt. Sysselsättningsgraden i åldersgruppen 20–64 år ökade med 0,9 procentenheter i EU 2015, och fortsatte sedan att stiga upp till 71,1 % under andra kvartalet 2016, det vill säga till en högre nivå än de 70,3 % (på årsbasis) som registrerades före krisen, 2008¹⁴. Skillnaderna mellan medlemsstaternas arbetsmarknader minskar visserligen men är ändå fortsatt stora jämfört med perioden före krisen, och utmaningarna i fråga om ungdomsarbetslöshet och funktionshindrade personers sysselsättning kvarstår i många medlemsstater.

När det gäller mål 9 "Bygga upp en motståndskraftig infrastruktur, verka för en inkluderande och hållbar industrialisering och främja innovation" omfattar investeringsplanen för Europa strategiska investeringar på viktiga områden som infrastruktur, forskning och innovation, liksom för att ge småföretag tillgång till riskkapital. De europeiska struktur- och investeringsfonderna¹⁵ används för investeringar i infrastruktur, forskning och innovation. Fonden för ett sammanlänkat Europa finansierar motståndskraftiga nätverk och infrastruktur för transporter, telekommunikationer och energi. Genom ramprogrammet för forskning och innovation (Horisont 2020) finansieras forskning och innovation, som ligger till grund för praktiskt taget alla mål för hållbar utveckling. 2016 års europeiska resultattavla för innovation visar att EU fortsatt har en betydligt bättre utveckling än många andra, och utmaningen ligger i att behålla detta försprång.

När det gäller mål 11 "Städer och bosättningar ska vara inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara" finns fem av de åtta mest hållbara städerna – Stockholm,

¹³ COM(2016) 500.

¹⁴ Eurostat.

¹⁵ De europeiska struktur- och investeringsfonderna (ESI-fonderna): de tre sammanhållningsfonderna (det vill säga Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf), sammanhållningsfonden och Europeiska socialfonden (ESF)), Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU) och Europeiska havs- och fiskerifonden (EHFF).

Wien, London, Frankfurt och Hamburg – i EU¹⁶. EU-agendan för städer är en gemensam ansträngning från kommissionens, medlemsstaternas och de europeiska städernas sida som syftar till att förstärka den urbana dimensionen av den europeiska och nationella politiken. I linje med FN:s nya urbana agenda arbetar EU för att förstärka tätorternas motståndskraft genom att förebygga katastrofer och klimatrelaterade risker. Den av EU inrättade borgmästarförsamlingen om energi och klimat är ett initiativ för att utifrån lokal och regional nivå på ett integrerat sätt vidta åtgärder för begränsning av och anpassning till klimatförändringarna samt tillgång till säker och hållbar energi till överkomliga kostnader.

EU har utarbetat politiska åtgärder och lagstiftning som sammanhänger med mål 16 "Främja fredliga och inkluderande samhällen för hållbar utveckling, se till att alla har tillgång till rättvisa samt bygga upp effektiva och ansvarsskyldiga och inkluderande institutioner på alla nivåer", där många av de bakomliggande principerna är förankrade i fördraget om Europeiska unionen och EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna och mer långtgående än de som mål 16 bygger på.

Inom ramen för mål 17 "Stärka genomförandemedlen och återvitalisera det globala partnerskapet för hållbar utveckling" kommer kommissionen i nära samarbete med medlemsstaterna att arbeta för att genomföra agendan genom att vidta ändamålsenliga politiska åtgärder och mobilisera de finansiella genomförandemedel som krävs från alla källor – inklusive den privata sektorn. Det handlar om kapacitetsuppbyggnad, att främja vetenskap, teknik, innovation och handel, att se till att politiken är konsekvent och att bilda partnerskap för att förbättra möjligheterna att nå målen. Genom strategin "Handel för alla"¹⁷, som antogs strax efter FN:s 2030-agenda, åtar sig EU att driva en ansvarsfull handels- och investeringspolitik som ett medel för att nå målen för hållbar utveckling som bidrar till att främja sysselsättning, hållbar tillväxt och investeringar i och utanför EU.

Dessutom kompletterar åtskilliga av EU:s finansieringsinstrument den europeiska politiken och åtgärderna, och bidrar till målen för hållbar utveckling på ett övergripande sätt. Sammanhållningspolitiken – som bedrivs med hjälp av de europeiska struktur- och investeringsfonderna – är till exempel EU:s främsta investeringspolitik, och syftar till att nå ekonomisk, social och territoriell sammanhållning genom att minska skillnaderna i utveckling mellan de olika regionerna. Den bidrar till Europa 2020-strategin och till att tillgodose de olika utvecklingsbehoven i alla EU:s regioner med 350 miljarder euro under perioden 2014–2020. EU:s ramprogram för forskning och innovation, Horisont 2020, är också tematiskt övergripande och finansierar projekt som bidrar till många av målen för hållbar utveckling. EU tar på olika sätt till vara synergieffekter mellan finansieringsinstrument och politiska åtgärder.

2.2. Hur kommissionens tio prioriteringar bidrar till 2030-agendan

Den nuvarande kommissionens politiska agenda har efter diskussioner med Europaparlamentet och med inspiration från Europeiska rådets *Strategisk agenda för unionen i tider av förändring* inriktats på sysselsättning, tillväxt, rättvisa och demokratisk förändring. De tio prioriteringarna på agendan handlar om viktiga utmaningar för Europa. Många av

¹⁶Arcadis, *Sustainable Cities Index 2016* (2016).

¹⁷ KOM(2015) 497 slutlig.

målen för hållbar utveckling är intimt förknippade med dessa utmaningar och kommissionens målsättningar med de tio prioriteringarna.

I detta avsnitt analyseras de mest relevanta synergieffekterna mellan målen för hållbar utveckling och de tio prioriteringarna. Genom att till fullo utnyttja dessa synergieffekter mellan målen för hållbar utveckling och kommissionens högst prioriterade områden kan man säkerställa ett starkt politiskt engagemang och undvika att arbetet för att nå målen för hållbar utveckling utförs i ett politiskt vakuum.

I avsnitt 2.3 behandlas vidare de mest relevanta åtagandena när det gäller EU:s yttre åtgärder, med prioriteringarna 6 om handel och 9 om en starkare global aktör.

Större delen av arbetet inom ramen för prioritering 1, ”En ny satsning på sysselsättning, tillväxt och investering” bidrar direkt till olika mål för hållbar utveckling och riktar sig mot de viktiga hållbarhetsutmaningar som Europa står inför.

Efter den globala finansiella och ekonomiska krisen har EU brottats med hög arbetslöshet, en investeringslucka och bristande konkurrenskraft. Fattigdomen och ojämlikheten inger bekymmer. Den europeiska sociala modellen kommer inte att vara hållbar i framtiden om tillväxten ligger kvar på nuvarande nivå. I ett åldrande samhälle, där förhållandet mellan yrkesverksamma och personer som inte deltar i arbetslivet för närvarande är 2:1 i genomsnitt i EU¹⁸, kommer pensionsåtagandena i många medlemsstater att öka väsentligt¹⁹ samtidigt som ungdomsarbetslösheten fortsätter att vara hög.

Därför har kommissionen ändå sedan den tillträdde haft som främsta prioritet att satsa på sysselsättning, tillväxt och investering. Under de gångna 60 åren har EU lyckats skapa en god socioekonomisk utveckling. Denna förmåga måste nu användas för att skapa hållbara arbetstillfällen som ger kommande generationer möjligheter och leder till bättre sociala resultat i termer av fattigdom och minskad ojämlikhet. På så sätt kan Europa säkra sin långsiktiga konkurrenskraft i den globala ekonomin samtidigt som det europeiska sättet att leva bevaras.

I en global konkurrenssituation där EU inte bör konkurrera med låga löner är investeringar i **utbildning (mål 4)** av god kvalitet och i unga människor avgörande för att skapa hållbar tillväxt för alla. Det är medlemsstaterna som har kärnkompetensen, men alla tillgängliga instrument på EU-nivå, såsom Erasmus+ och sammanhållningspolitiken, måste mobiliseras fullt ut för att stödja dem. Västståndet och levnadsvanorna i Europa härrör från dess främsta tillgång: människorna. Mellan 2010 och 2014 minskade investeringarna i utbildning med 2,5 % i EU som helhet²⁰. Det behövs smarta investeringar som höjer kompetensen och förbättrar utbildningssystemens resultat. Kommissionen kommer under nästa år att vidta åtgärder som syftar till att modernisera utbildningen, höja kvaliteten inom lärlingssystemen och förbättra uppföljningen av sysselsättningsresultat för utexaminerade. Ungdomsgarantin kommer att förstärkas som ett verktyg för att investera i unga människor, i deras färdigheter och i deras första karriärsteg.

¹⁸ Eurostat.

¹⁹ *The 2015 Ageing Report: Economic and budgetary projections for the 28 EU Member States (2013-2060)*.

²⁰ Utbildningsöversikt 2016.

Genom **investeringsplanen för Europa**²¹ (t.ex. **målen 8, 9, 12 och 13**) ska 500 miljarder euro i ytterligare investeringar i den reella ekonomin mobiliseras från Europeiska fonden för strategiska investeringar (Efsi) senast 2020. Den framgångsrika första etappen av Efsi har till stor del kännetecknats av investeringar i flera olika strategiska sektorer såsom utbildning, hälso- och sjukvård, vatten, energi, transportinfrastruktur och annan infrastruktur, industrier och jordbruk, samt främjande av framtidsinriktade initiativ relaterade till förnybar energi, den cirkulära ekonomin och åtgärder för begränsning av och anpassning till klimatförändringarna. För den andra etappen, Efsi 2.0²², har kommissionen föreslagit ett kvantitativt mål (40 %) för projekt som är inriktade på klimatförändringar. Framåtsyftande förslag som inte bara bidrar till att nå klimatmålet utan också syftar till att säkerställa spridningen av bredare projekt för hållbar tillväxt ska främjas genom upplysningsverksamhet på högsta nivå. Genom det nya förslaget underlättas dessutom kombinationer med andra stora finansieringskällor, t.ex. de europeiska struktur- och investeringsfonderna, för att stödja hållbar tillväxt inom flera sektorer i EU.

Den **cirkulära ekonomin (målen 6, 8, 9, 11, 12, 13, 14 och 15)** erbjuder en omvälvande agenda med betydande potential att skapa nya arbetstillfällen och tillväxt och stimulera till hållbara konsumtions- och produktionsmönster. Genom att fokusera på resurseffektivitet och minimering av avfallet i en situation där jordens resurser snabbt utarmas får EU en konkurrensfördel och stimulerar till innovation. Det skapar lokala arbetstillfällen på alla kompetensnivåer och möjligheter till social integration. Övergången till den cirkulära ekonomin ger Europa en chans att modernisera sin ekonomi och göra den grönare och mer framtidssäkrad och konkurrenskraftig. Den cirkulära ekonomin ger också lägre koldioxidutsläpp, energibesparingar samt minskade luft-, jord- och vattenföroreningar. Såsom framgår av arbetsprogrammet för 2017 står genomförandet av handlingsplanen för den cirkulära ekonomin från 2015 högt upp på kommissionens agenda.

Regelverket för bevakning av den cirkulära ekonomin i EU kommer att färdigställas 2017. För att öka investeringarna i den cirkulära ekonomin kommer en plattform som stöder finansieringen av den cirkulära ekonomin att inrättas. Ett annat nytt initiativ 2017 kommer att bli en heltäckande plaststrategi, i syfte att förbättra lönsamheten och kvaliteten hos återvinning och återanvändning samt öka andelen som återvinns eller återanvänds och minska läckaget av (mikro-)plast till miljön. Detta kommer att hjälpa den europeiska industrin att utveckla framtidens plaster, som kommer att vara mindre beroende av fossila bränslen och möjliggöra lösningar som bidrar till att minska de globala **havsföroreningarna (mål 14)**. För att det ska vara säkert att återanvända renat avloppsvatten kommer det att fastställas minimikrav för återanvänt vatten (**mål 6**). Åtgärder för att göra livsmedelssystemen hållbara och motverka **matsvinn (mål 12)** kommer att vidtas via EU-plattformen om livsmedelsförluster och livsmedelsslöseri för att bidra till FN:s mål att halvera det globala matsvinnet per person till 2030. Riktade åtgärder planeras för att underlätta bortskänkning av livsmedel och säker användning av livsmedel som inte lämpar sig för mänsklig konsumtion för produktion av djurfoder samt mer ändamålsenlig datummärkning av livsmedel.

Genomförandet av **EU:s regelverk på miljöområdet (målen 6, 14 och 15)** är avgörande för långsiktig hållbarhet och ouppslösligt förenat med de vidare ekonomiska och sociala utmaningarna. Såsom framhålls i det sjunde miljöhandlingsprogrammet är underhåll och

²¹ COM(2014) 903 final.

²² COM(2016) 581 final.

förbättring av vår naturresursbas också avgörande för att våra ekonomiska sektorer, till exempel jordbruks-, fiske- och energisektorerna, ska kunna tillhandahålla sina tjänster. Kommissionen kommer att förstärka uppföljningen av arbetet mot miljömålen genom granskningen av genomförandet av miljöpolitiken, samt lansera initiativ för att förenkla miljörapporteringen, underlätta tillgången till rättslig prövning och stödja efterlevnaden av regler på miljöområdet i medlemsstaterna (**mål 17**).

Jordbruket (mål 2) spelar en viktig roll i 2030-agendan och för en hållbar framtid, eftersom det är intimt förknippat med frågor som rör arbetstillfällen, livsmedel, luft, klimatförändringar, vatten, mark och biologisk mångfald (**målen 8, 12, 6, 13 och 15**). Kommissionen kommer därför att fortsätta sitt arbete och genomföra ett brett samråd om förenkling och modernisering av den gemensamma jordbrukspolitiken i syfte att maximera dess bidrag till kommissionens tio prioriteringar och målen för hållbar utveckling.

Inom ramen för arbetet med prioritering 3: ”En motståndskraftig energiunion och en framtidsblickande klimatpolitik” har EU antagit en tydlig ram för perioden fram till 2030 och bidrar aktivt till de två relevanta målen.

EU är världens största energiimportör²³, och sårbar för utbudschocker. Därav vikten av energisäkerhet, marknadsintegration, energieffektivitet och användning av inhemska energikällor, särskilt förnybar energi, för att minska vårt beroende av externa leverantörer och samtidigt fasa ut de fossila bränslena och stimulera framväxten av nya branscher. Europa behöver fatta de rätta besluten nu, eftersom de ekonomiska, sociala och miljömässiga kostnaderna för att ha fragmentariska energimarknader kommer att försvåra övergången till en koldioxidsnål ekonomi. Syftet med **energiunionen** är att se till att företagen och hushållen får tillgång till säker och hållbar energi till överkomliga priser (**mål 7**). Energiunionen främjar samarbete och integration på energiområdet för att nå dessa mål. I denna EU-strategi är förnybar energi och i synnerhet energieffektivitet centrala faktorer som spelar en allt viktigare roll när det gäller att motverka klimatförändringarna och samtidigt öka energisäkerheten och förstärka EU:s industriella och tekniska ledarskap.

Parisavtalet från 2015 är en historisk landvinning i den globala kampen mot **klimatförändringar (mål 13)**, en framgång för världen och en bekräftelse av EU:s arbete för en koldioxidsnål och klimattålig ekonomi. EU har satt upp ett ambitiöst mål om att minska utsläppen av växthusgaser inom unionen med minst 40 % till 2030. Detta mål bygger på globala prognoser som ligger i linje med målsättningen på medellång sikt i Parisavtalet. EU kommer att fortsätta att föregå med gott exempel när det gäller regleringspolitiska åtgärder för att minska utsläppen, förbättra anpassningen till klimatförändringar och katastrofriskhanteringen, liksom när det gäller att skapa förutsättningar för ökade offentliga och privata investeringar i innovation och modernisering på alla viktiga områden. Strategin för utsläppssnål rörlighet bidrar till ett konkurrenskraftigt och resurseffektivt transportsystem. När det gäller luftfart och sjöfart har EU haft en ledande roll i de globala avtal som uppnåtts i år för att ta itu med utsläppen. Diskussioner pågår om förslag som rör alla ekonomiska sektorer i EU²⁴ och som syftar till att påskynda övergången till en ekonomi med lägre koldioxidutsläpp.

²³ Eurostat och Internationella energiorganet.

²⁴ COM(2015) 337, COM(2016) 482 och COM(2016) 479.

När det gäller prioritering 4: "En fördjupad och mer rättvis inre marknad med en starkt industribas", och i synnerhet kapitalmarknadsunionen, tillämpas en ny och framåtsyftande strategi för hållbar finansiering med kopplingar till flera mål.

Hållbar finansiering (målen 8, 9, 13, 14 och 15) står högt på agendan i G20-länderna och i Europa. Finansministrarna, tillsynsmyndigheterna och företagen försöker alla aktivt utröna vilka åtgärder som kan vidtas. Mot bakgrund av målen för hållbar utveckling, Parisavtalet och övergången till en koldioxidsnål, klimattålig, mer cirkulär och resurseffektiv ekonomi vill EU se ett finansiellt system som bättre överensstämmer med dess politik till stöd för hållbar tillväxt och hållbara investeringar. I samband med det har **kapitalmarknadsunionen** tagit konkreta initiativ, till exempel gröna obligationer, främjandet av långsiktiga investeringar och försiktighetsaspekterna av banktillsynen. Dessutom finns det ett system som syftar till ökad insyn för investerare, genom tillhandahållande av icke-finansiell information och upplysningar om mångfaldspolicy, bland annat om miljörelaterade, sociala och personalrelaterade frågor, respekt för mänskliga rättigheter samt bekämpning av korruption och mutor. En sammanhängande EU-strategi om hållbar finansiering kommer att bidra till att identifiera, prioritera och fastställa ordningen mellan åtgärder för reformering av EU:s finansiella politik som möjliggör och främjar ett flöde av (offentligt och privat) kapital till hållbara investeringar.

Som ett första steg kommer kommissionen att tillsätta en högnivågrupp med experter som ska tillhandahålla rådgivning om utformningen av en övergripande och heltäckande EU-strategi om hållbar finansiering, särskilt med beaktande av de utmaningar som klimatrelaterade och miljömässiga risker utgör för det finansiella systemet samt vikten av att dra nytta av finansmarknaderna för att klara dessa utmaningar. Expertgruppen kommer också att diskutera hur lämpliga rekommendationer kan utfärdas med sikte på andra hållbarhetsdimensioner. Därigenom bör EU kunna behålla sin internationellt ledande ställning i fråga om utvecklingen av hållbara marknader. Kommissionen kommer att följa upp detta arbete i samband med halvtidsöversynen av kapitalmarknadsunionen 2017.

När det gäller prioritering 5: "En djupare och mer rättvis ekonomisk och monetär union", bidrar i synnerhet den europeiska pelaren för sociala rättigheter och åtgärderna för företagens sociala ansvar till att klara de utmaningar med arbete i det 21:a århundradet som krävs enligt målen för hållbar utveckling.

I tider av snabba ekonomiska, sociala, demografiska och tekniska förändringar och förändringar av arbetsmarknaden är frågan om hållbar tillväxt och sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla (**mål 8**) aktuellare än någonsin för Europa. I efterdyningarna av krisen syftar den **europeiska pelaren för sociala rättigheter** till att göra social rättvisa till en central del av EU:s politik. En uppsättning viktiga principer för sysselsättnings- och socialpolitiken kommer att göra det möjligt att bättre spegla nya ekonomiska, sociala och demografiska trender. Hälsa är en av de komponenter som har betydelse för att främja humankapitalet med avseende på produktivitet och deltagande på arbetsmarknaden. Pelaren kommer att bidra till **målen 1, 3 och 10** genom att öka den uppåtriktade sociala konvergensen och konvergensen på arbetsmarknaden, särskilt inom euroområdet.

Dessutom uppmuntrar EU:s åtgärder i fråga om **företagens sociala ansvar och ansvarsfullt företagsagande** den privata sektorn att bidra till uppnåendet av de sociala och miljömässiga målen, och främjar därigenom en rättvist fördelad och hållbar tillväxt samt skyddet av de sociala rättigheterna (**mål 8**). Inom de globala leveranskedjorna bidrar EU:s politik till mer

hållbara metoder för skogsbruket, bättre arbetsvillkor och arbetsmiljöer inom textilindustrin och i samband med fartygsåtervinning, medan olagligt fiske och handel med konfliktmineraler och utrotningshotade arter bekämpas. Kommissionen kommer att intensifiera arbetet med ansvarsfullt företagsagerande, genom att fokusera på konkreta insatser för att hantera nuvarande och framtida sociala, miljömässiga och styrningsrelaterade utmaningar och bygga på huvudprinciperna och den politiska strategin i EU:s strategi för företagens sociala ansvar som kommissionen lade fram 2011.

Prioritering 7: "Ett område för rättvisa och grundläggande rättigheter som grundar sig på ömsesidigt förtroende" inbegriper ett fortsatt politiskt arbete relaterat till målen om rättvisa och jämställdhet mellan könen.

Effektiva **rättssystem** är avgörande för upprätthållandet av rättsstatsprincipen och unionens grundläggande värden (**mål 16**). De är också en förutsättning för en miljö som främjar investeringar och företagande. EU uppmuntrar medlemsstaterna att effektivisera sina nationella rättssystem i samband med den europeiska planeringsterminen, EU:s årliga cykel för samordning av den ekonomiska politiken.

Jämställdhet mellan könen (mål 5) är ett av Europeiska unionens grundläggande värden, som kan spåras tillbaka till 1957 och principen om lika lön för lika arbete i Romfördraget. Än i dag krävs det aktiva politiska åtgärder för att bättre ta till vara kvinnors kompetens och öka deras deltagande på arbetsmarknaden, deras ekonomiska oberoende och jämställdheten på ledande befattningar, höja deras löner och pensioner, bekämpa könsrelaterat våld och i större utsträckning beakta jämställdhetsperspektivet i vår externa politik. Även om det har gjorts framsteg under de senaste åren, så att kvinnors sysselsättningsgrad till exempel är den högsta någonsin (65,3 % under andra kvartalet 2016, mot 62,8 % 2008²⁵), finns det fortfarande en klyfta mellan män och kvinnor när det gäller sysselsättning. Från 2003 till 2016 steg andelen kvinnor i styrelserna för de största börsnoterade företagen i EU från 8,5 % till 23 %²⁶. Utmaningarna i fråga om skillnaderna i lön och pension är stora: det finns inga tecken på att könsskillnaderna minskar på detta område. Trots att kvinnorna har fördelar av sin utbildning var deras löner per arbetad timme 2014 fortfarande 16,7 % lägre än männens, och deras pensioner i genomsnitt 40 % lägre²⁷. Genom sitt arbetsdokument *Strategic Engagement for Gender Equality 2016-2019* fortsätter kommissionen sitt arbete för jämställdhet mellan könen på prioriterade områden. Under 2017 kommer den att presentera ett initiativ som syftar till att främja bättre balans mellan arbete och privatliv för män och kvinnor.

I samband med flyktingkrisen bidrar arbetet med prioritering 8 "Mot en ny migrationspolitik" till uppnåendet av flera av målen för hållbar utveckling.

Världen står inför de största flyktingströmmarna sedan slutet av andra världskriget, med över 65 miljoner människor som tvingats på flykt i världen²⁸. I detta sammanhang behövs en ny heltäckande migrationspolitik som främjar lagliga migrationsvägar och tar itu med olagliga migrationsflöden, och därigenom räddar liv, bevarar mänsklig värdighet samt bidrar till att stödja tillväxt och minska ojämlikhet (t.ex. **målen 1 och 10**). Att hantera migrationen är ett

²⁵ Eurostat.

²⁶ http://ec.europa.eu/justice/gender-equality/gender-decision-making/database/business-finance/supervisory-board-board-directors/index_en.htm

²⁷ Eurostat.

²⁸ FN:s flyktingkommissariat (UNHCR), *Global trends: forced displacement in 2015* (2015).

gemensamt ansvar som inte bara inbegriper EU:s medlemsstater, utan också transit- och ursprungsländer utanför EU. Den europeiska migrationsagendan²⁹ och åtgärderna för uppföljning av den, såsom den nya partnerskapsramen med tredjeländer³⁰, utgör en sådan heltäckande strategi som bygger på respekt för grundläggande rättigheter, tillit, solidaritet och ömsesidig ansvarsskyldighet.

2.3. Europeiska unionen som en engagerad global partner i arbetet med 2030-agendan

Visionen bakom 2030-agendan överensstämmer till fullo med målen för **EU:s yttre åtgärder**, inbegripet strävan efter hållbar utveckling³¹. Europeiska unionens globala strategi för utrikes- och säkerhetspolitiken³² stakar ut den strategiska inriktningen för EU:s yttre åtgärder och innehåller tydliga kopplingar till 2030-agendan. Det framhålls hur viktigt det är att ha en övergripande strategi för EU:s yttre åtgärder och en integrerad strategi som gör att EU bättre kan reagera på och förebygga våldsamma konflikter och kriser och som förbättrar enhetligheten mellan EU och dess medlemsstater. Målen för hållbar utveckling kommer att utgöra en övergripande dimension av det fortsatta arbetet med den globala strategin³³. I den globala strategin understryks att det finns ett direkt samband mellan vår säkerhet och välbefindandet i våra omgivande regioner, däribland EU:s utvidgnings- och grannskapsländer. Både i strategin och i målen för hållbar utveckling framhålls att främjande av motståndskraft hos stater och samhällen på alla nivåer är ett sätt att skapa stabilitet och hållbar utveckling i hela världen. Detta ökar också säkerheten och välbefindandet i Europa.

EU:s utvidgningspolitik kommer även fortsatt att inriktas på rättsstatsprincipen – på frågor som rör säkerhet, grundläggande rättigheter, demokratiska institutioner och reformering av den offentliga förvaltningen – liksom på ekonomisk utveckling och konkurrenskraft. Dessa grundläggande punkter för uppfylla anslutningskriterierna från Köpenhamn och Madrid är helt förenliga med de grundläggande punkterna i 2030-agendan.

Genom den reviderade **europeiska grannskapspolitiken** (2015) infördes differentierade partnerskap med grannskapsländerna, med stabilisering som ett viktigt mål. Detta ger EU de verktyg som behövs för att nå ut till partnerländerna i viktiga frågor som säkerhet, uppbyggnad av motståndskraft, god styrning, demokrati och mänskliga rättigheter, ekonomisk utveckling, anslutningskapacitet, energi, migration och rörlighet, och stöder som sådant en hållbar utveckling.

EU:s åtgärder, dess uppdrag inom den gemensamma europeiska säkerhets- och försvarspolitik, det betydande ekonomiska bidraget till den fredsbevarande resursen för Afrika och det förslag som nyligen lades fram om att stödja kapacitetsuppbyggnad för säkerhet och utveckling inom den strategiska ramen för reformering av säkerhetssektorn³⁴ fyller en viktig funktion när det gäller att **förebygga, hantera och lösa kriser** runt om i

²⁹ COM(2015) 240.

³⁰ COM(2016) 385.

³¹ Fördraget om Europeiska unionen, artikel 21.2 d.

³² En global strategi för Europeiska unionens utrikes- och säkerhetspolitik *Delade visioner, gemensamma åtgärder: Ett starkare Europa*, juni 2016.

³³ Rådets slutsatser om genomförande av EU:s globala strategi på säkerhets- och försvarsområdet (punkt 5), den 17 oktober 2016.

³⁴ JOIN(2016) 31 final.

världen. EU ska främja ett bredare säkerhetsbegrepp, som inbegriper inkluderande och ansvarsskyldiga institutioner på alla nivåer.

EU förespråkar ett **rättighetsbaserat tillvägagångssätt** i utvecklingssamarbetet, och tillämpningen av ett sådant är avgörande för om målen för hållbar utveckling ska nås. Detta tillvägagångssätt omfattar alla mänskliga rättigheter och främjar delaktighet och medverkan, icke-diskriminering, jämställdhet och rättvisa, öppenhet och ansvarstagande. Jämställdhet mellan könen är ett viktigt värde för EU och en beståndsdel i dess politiska och juridiska ramverk. EU kommer att prioritera främjande av kvinnors rättigheter, jämställdhet mellan könen och kvinnors och flickors egenmakt på alla områden av sin externa politik.

EU:s utvecklingspolitik spelar en central roll för genomförandet av 2030-agendan. EU är världens största aktör på utvecklingsområdet, och har tillsammans med sina medlemsstater stor betydelse när det gäller att uppnå målen för hållbar utveckling i världen. Därför presenterar kommissionen tillsammans med detta meddelande ett förslag till **ett nytt europeiskt samförstånd om utveckling**³⁵, som återspeglar helhetssynen i 2030-agendan. Syftet med förslaget till nytt samförstånd är att uppnå det primära målet att utrota fattigdom genom att systematiskt integrera de sociala, ekonomiska och miljömässiga dimensionerna och förstärka sambanden mellan utveckling och säkerhet, humanitära frågor och migrationsfrågor.

Förslaget till nytt europeiskt samförstånd innebär också ett paradigmskifte när det gäller genomförandemedlen. I stället för den traditionella fokuseringen på internationellt utvecklingsbistånd mobiliseras de mycket större medel som krävs för att finansiera målen för hållbar utveckling genom att stödet kombineras med inhemska resurser och privata investeringar utnyttjas. Det betonar också den roll som god nationell och internationell politik har, däribland politisk samstämmighet. Den nyligen föreslagna **europeiska yttre investeringsplanen**³⁶, som bygger på framgångarna med investeringsplanen för Europa, är ett bra exempel på denna nya strategi i fråga om genomförandemedel.

I förslaget till ett nytt europeiskt samförstånd om utveckling föreslår kommissionen ett nytt sätt att arbeta med partnerländerna och tillsammans med medlemsstaterna – från gemensam planering till gemensamma åtgärder – för att skapa större samstämmighet, komplementaritet och effektivitet. Det finns också ett klart behov av att främja mer differentierade **partnerskap** utifrån våra partnerländers utvecklingsvägar och behov, så att vi kan behålla fokuseringen på de fattigaste och mest sårbara samtidigt som vi inser hur viktiga de mer avancerade utvecklingsländerna är för uppnåendet av målen för hållbar utveckling. Meddelandet om de framtida relationerna med gruppen av stater i Afrika, Västindien och Stillahavsområdet om **ett ramverk efter Cotonouavtalet**³⁷, som också antogs tillsammans med detta meddelande, är ett viktigt exempel på denna strategi med skräddarsydda partnerskap.

EU:s humanitära bistånd spelar en viktig roll för att rädda liv och bidrar till att minska utsatthet och värna om mänsklig värdighet. Koncentrationen av extrem och kronisk fattigdom till bräckliga stater förvärras ofta av återkommande cykler av naturkatastrofer och förödande konflikter, vilket resulterar i allt allvarligare humanitära situationer. Därmed ökar hotet mot utvecklingsframstegen, och stabiliteten i hela regioner och samhällen påverkas negativt. EU har en framskjuten ställning när det gäller att bygga upp motståndskraft hos de mest sårbara samhällena. Unionen stakar ut vägen för effektivare samarbetsåtgärder, som bygger på

³⁵ COM(2016) 740.

³⁶ COM(2016) 581 final.

³⁷ COM(2016) 52.

humanitära insatser, långsiktigt utvecklingssamarbete och varaktigt politiskt engagemang och därmed bidrar till att utrota fattigdom.

EU:s handelspolitik beskrivs i meddelandet *Handel för alla* och stöder till fullo hållbar utveckling i hela världen, främst genom sin fokusering på sambandet mellan handel och utveckling. Handelsavtal som avtalen om ekonomiskt partnerskap och handelsordningar som ”Allt utom vapen” och det allmänna preferenssystemet (GSP+) ger ett starkt stöd för hållbar utveckling genom att koppla samman handeln med utveckling och god förvaltningssed.

EU:s påverkan utanför unionens gränser begränsar sig inte till dess agenda för yttre åtgärder. En stor del av EU:s interna politik bidrar till uppnåendet av målen för hållbar utveckling i hela världen. Därför är **samstämmighet mellan all EU-politik** avgörande för att målen för hållbar utveckling ska nås. En konsekvent politik på utvecklingsområdet är en viktig beståndsdel i EU:s svar på utmaningen att skapa hållbar utveckling och följer av de europeiska fördragen. Konkreta projekt som sammankoppling av energinät inom Afrika och med Europa genom Medelhavsområdet, liksom pågående EU-åtgärder för att skapa hållbara globala leveranskedjor, t.ex. i skogs- och trävarusektorn och konfektionssektorn, visar på mervärdet i en sammanhängande strategi.

3. HUR EU AVSER ATT GÅ VIDARE MED GENOMFÖRANDET AV 2030-AGENDAN

3.1. Styrning

För att åstadkomma hållbar utveckling krävs en helhetssyn och en sektorsövergripande politik som säkerställer att ekonomiska, sociala och miljömässiga utmaningar hanteras tillsammans. Hållbar utveckling är således i slutändan en fråga om styrning, och man måste ha de rätta instrumenten för att kunna skapa politisk samstämmighet mellan sakområdena och mellan EU:s yttre åtgärder och dess övriga politik.

Kommissionens nya struktur med vice ordföranden och den projektbaserade strategin är ett viktigt instrument som underlättar detta sätt att arbeta. Projektteam som i sig inbegriper olika sakpolitiska perspektiv strävar efter att se till att ansträngningar på ett område förstärker initiativ på andra, vilket skapar en mer samordnad och ömsesidigt förstärkande agenda. Dessutom har den förste vice ordförande som nu har tillkommit ett övergripande ansvar för hållbar utveckling. Den förste vice ordföranden ska för att säkerställa samstämmighet i politiken ha en samordnande funktion under kommissionens fortsatta arbete med att aktivt genomföra 2030-agendan.

Kommissionens **verktyg för bättre lagstiftning** kan också användas för att ytterligare integrera hållbar utveckling med den europeiska politiken. Alla kommissionens konsekvensbedömningar måste ta hänsyn till miljömässiga, sociala och ekonomiska konsekvenser, så att hållbarheten beaktas och tas med i beräkningen. I samband med efterhandsutvärderingar måste också alla de tre dimensionerna analyseras med ett kraftfullt och integrerat angreppssätt. Förstärkta riktlinjer för konsekvensbedömningar och utökade förfaranden som bekräftar denna integreringsstrategi var viktiga delar av paketet för bättre lagstiftning som antogs 2015. Ett annat verktyg i verktygslådan för bättre lagstiftning är intressentmedverkan och offentliga samråd i syfte att uppfylla det krav på inkludering som är centralt i 2030-agendan.

Den **europiska planeringsterminen** är EU:s ekonomiska styrningsram, och främjar genom sin starka inriktning på sysselsättning och sociala frågor en mer hållbar socioekonomisk modell i Europeiska unionen.

3.2. Finansiering

EU:s budget motsvarar cirka 1 % av EU:s bruttonationalinkomst (BNI) och är en investeringsbudget som kompletterar de nationella budgetarna och EU:s breda uppsättning av politiska instrument och regleringsinstrument så att utmaningar på såväl europeisk som internationell nivå kan hanteras. Kommissionen har redan till stort sett införlivat ekonomiska, sociala och miljömässiga dimensioner, som är centrala för målen för hållbar utveckling, med EU:s budget och utgiftsprogram. Resultatramen för EU:s utgiftsprogram för perioden 2014–2020 innehåller redan relevanta element för rapportering om dessa tre dimensioner.

Syftet med **initiativet med en resultatinriktad EU-budget**³⁸ är också att se till att varje euro som spenderas av de europeiska skattebetalarnas pengar i så hög grad som möjligt bidrar till att ge oss en bättre framtid. Övergången från att mäta utgifter till att mäta resultat – från att främst säkra efterlevnad av reglerna till att även sträva efter maximala resultat – innebär att resurserna fördelas på ett så flexibelt sätt att man kan tillgodose trängande behov och koncentrera sig på de prioriterade områdena.

I **investeringsplanen för Europa** nämns målen för hållbar utveckling särskilt och överensstämmelse med EU:s budget främjas. Olika strategier såsom de **europiska struktur- och investeringsfonderna** och instrument som **fonden för ett sammanlänkat Europa**, används vid sidan av **Europeiska investeringsbankens** finansiering för att bidra till hållbarhetsmål som till exempel energieffektivitet och rena transporter, med hjälp av innovativa finansieringsinstrument som möjliggör investeringar i den skala som krävs. Dessutom finns det ett politiskt åtagande att anslå minst 20 % av EU:s budget till åtgärder mot klimatförändringar. Vidare väntas **Horisont 2020** bidra till hållbar utveckling och åtgärder mot klimatförändringar med minst 60 respektive 35 % av sin budget. Inom ramen för det globala partnerskapet för hållbar utveckling (**mål 17**) har EU som helhet åtagit sig att tillhandahålla 0,7 % av BNI i form av **offentligt utvecklingsbistånd (ODA)** under den tidsperiod som 2030-agendan omfattar. Unionen kommer också att ge offentligt utvecklingsbistånd till de minst utvecklade länderna med 0,15 % av BNI på kort sikt, en andel som senare ska höjas till 0,20 % under den tidsperiod som 2030-agendan omfattar.

Inför antagandet av den fleråriga budgetramen från och med 2020 kommer kommissionen att undersöka hur EU:s budgetar och framtida finansiella program bäst kan bidra till genomförandet av 2030-agendan och stödja medlemsstaterna i deras ansträngningar framöver.

3.3. Att mäta framsteg i medlemsstaterna, i FN-regionerna samt på europeisk och global nivå

Det är mycket viktigt att följa utvecklingen på ett systematiskt och genomblickbart sätt. Enligt 2030-agendan ska uppföljning och översyn ske på nationell, regional och global nivå. EU har för avsikt att samordnat med medlemsstaterna spela en aktiv roll på alla dessa nivåer, i syfte att maximera framstegen mot målen för hållbar utveckling och säkra ansvarsskyldigheten gentemot medborgarna samt se till att ingen hamnar på efterkälken.

³⁸ http://ec.europa.eu/budget/budget4results/initiative/index_en.cfm

Agendan innehåller 17 mål och 169 delmål för vilka FN:s statistikkommission i mars 2016 antog ett ramverk med 230 indikatorer som en konkret utgångspunkt för den globala övervakningen. Enligt 2030-agendan ska övervakning också ske av utvecklingen i FN-regionerna. När det gäller övervakningen i den regionala ekonomiska kommissionen för Europa (Unece) håller en färdplan på att tas fram för Unece-ländernas arbete med att utarbeta statistik om målen för hållbar utveckling. På nationell nivå ber Förenta nationerna medlemsstaterna att införa system för mätning och rapportering av resultaten.

Kommissionen kommer att bidra genom att övervaka, rapportera och granska resultaten av arbetet för att nå målen för hållbar utveckling i EU-sammanhang. Detta innebär regelbundna rapporter om hur EU bidrar till genomförandet av 2030-agendan i samband med Förenta nationernas politiska högnivåforum för hållbar utveckling.

En första överblick över situationen med avseende på målen för hållbar utveckling i EU och medlemsstaterna ges i den publikation som Eurostat ger ut parallellt med detta meddelande³⁹. Från och med 2017 kommer kommissionen att bedriva en mer ingående regelbunden övervakning av målen för hållbar utveckling i ett EU-sammanhang, baserad på den omfattande övervakning och bedömning som fortlöpande görs av kommissionen, byråerna, den europeiska avdelningen för yttre åtgärder och medlemsstaterna. Ett ramverk med referensindikatorer kommer att tas fram i detta syfte.

3.4. Gemensamt ansvar för genomförandet och premiering av insatser

Målen för hållbar utveckling är en agenda för samarbete mellan myndigheter och civilsamhället på alla nivåer som har undertecknats av alla FN:s medlemsstater. Genomförandet måste ske i partnerskap med alla intressenter.

Detta meddelande innehåller en ram för EU:s och medlemsstaternas genomförande av 2030-agendan. I enlighet med subsidiaritetsprincipen kommer EU endast att agera på områden där unionen inte är ensam behörig när det finns större förutsättningar att nå målen på EU-nivå än genom åtgärder från medlemsstaternas sida. Därför krävs det ett nära samarbete med medlemsstaterna, och många frågor som rör hållbar utveckling måste tacklas av medlemsstaterna själva, vilka för närvarande håller på att utarbeta egna nationella ramar för arbetet mot målen för hållbar utveckling och för rapporteringen till sina egna medborgare och till FN.

Städer och lokala myndigheter har en särskild roll i genomförandet av 2030-agendan, med tanke på det egna specifika målet (**mål 11**) och andra stadsrelaterade mål i 2030-agendan. Städerna står i centrum för dagens ekonomiska, miljömässiga och sociala utmaningar. Över 70 % av EU-medborgarna bor i tätorter, och cirka 85 % av EU:s BNP genereras i städer⁴⁰. Dessa tätorter är motorerna i den europeiska ekonomin och fungerar som katalysatorer för innovativa hållbara lösningar som främjar övergången till ett koldioxidsnålt och motståndskraftigt samhälle. De är emellertid också de platser där problemen med till exempel arbetslöshet, segregation, fattigdom och miljöförstöring är störst.

³⁹ Eurostat, *Sustainable Development in the European Union - A statistical glance from the viewpoint of the UN Sustainable Development Goals* (2016).

⁴⁰ Eurostat.

EU-agendan för städer, som antogs 2016, kommer därför att drivas vidare tillsammans med lokala myndigheter med en helhetssyn som omfattar alla aspekter av hållbar utveckling och som bidrar till genomförandet av den globala nya urbana agendan⁴¹. Kommissionen kommer att ha en central roll i genomförandet av EU-agendan för städer, och ska tillhandahålla sakkunskap, genomföra åtgärder och underlätta flernivåstyrningen med hänsyn tagen till skillnaderna mellan städerna och deras ansvarsområden samt samverka med territoriet i stort.

Hållbar utveckling kan inte uppnås enbart med politiska åtgärder. Medborgarna, civilsamhället, organisationerna och företagen måste medverka. Fler och fler företag ställer sig bakom målen för hållbar utveckling och tar sitt sociala ansvar. Det ligger både i deras eget intresse och i den europeiska ekonomins och samhällets intresse. De europeiska företagen kan tillhandahålla innovativa lösningar på morgondagens utmaningar och vara pådrivande för förändring inom EU och utanför unionens gränser. Samhället i stort måste ha hållbarhet som en ledstjärna för de många beslut som varje medborgare, företag och aktör i civilsamhället fattar varje dag.

För att skapa ett dynamiskt forum för de olika intressenterna inom den offentliga och den privata sfären kommer kommissionen att lansera en flerpartsplattform för uppföljning och utbyte av bästa metoder för uppnåendet av målen för hållbar utveckling mellan sektorerna, på medlemsstatsnivå och EU-nivå. Denna plattform kan fungera som ett nav för ömsesidigt lärande där intressenterna kan diskutera hållbarhetsåtgärder och informera andra om framgångsrika initiativ. Varje år ska ett europeiskt hållbarhetspris delas ut för att uppmärksamma omdanande initiativ som bidrar till genomförandet av den globala 2030-agendan.

4. SLUTSATS

EU är ett projekt som bygger på grundläggande värden och rättvisa, och unionen betraktar FN:s agenda för hållbar utveckling 2030 som ett unikt tillfälle att skapa en bättre framtid. Den globala visionen bakom målen för hållbar utveckling – att vidta åtgärder för människorna, för planeten och för välbefindandet – ligger helt i linje med EU:s agenda: hållbarhet är ett europeiskt varumärke. Vi är medvetna om planetens begränsningar, resursknappheten, den ökande ojämlikheten och vikten av hållbar tillväxt för att vi ska kunna bevara våra system för social välfärd, och vill föra in den europeiska och den globala ekonomin på en ny väg, så att människors liv kan förbättras och så att alla kan få en rättvis andel, främst den yngre generationen.

Om vi ska ha en framtid måste de rätta politiska besluten fattas i dag. Kartläggningen av vår politik och våra regelverk har med tydlighet visat att EU har vidtagit åtgärder för att nå alla de sjutton målen för hållbar utveckling. Dessutom är många av målen för hållbar utveckling centrala för Junkerkommissionens främsta politiska prioriteringar. Målen för hållbar utveckling kan bara nås på EU-nivå och av medlemsstaterna om den nya politiken tar hänsyn till hållbarhet och politisk samstämmighet från början och om genomförandet av den befintliga politiken ute på fältet sker i partnerskap med alla intressenter och på alla nivåer.

⁴¹ Antogs vid FN-konferensen Habitat III i Quito i oktober 2016, A/CONF.226/4.

Kommissionen har för avsikt att genomföra 2030-agendan med hjälp av främst följande åtgärder och styrformer:

- Kommissionen kommer att integrera målen för hållbar utveckling med EU:s politik och initiativ och ha hållbar utveckling som en viktig vägledande princip för all sin politik. Befintliga och nya politiska åtgärder bör ta hänsyn till de tre pelare som hållbar utveckling bygger på – sociala, miljömässiga och ekonomiska aspekter. Kommissionen kommer med hjälp av verktygen för bättre lagstiftning se till att dess politik hållbarhetssäkras.
- Från och med 2017 kommer kommissionen att lämna regelbundna rapporter om EU:s framsteg med genomförandet av 2030-agendan.
- I syfte att främja hållbar utveckling i hela världen kommer EU att fortsätta sitt samarbete med externa partner, använda alla de verktyg som är tillgängliga inom ramen för den externa politiken och i synnerhet stödja utvecklingsländernas ansträngningar.
- Kommissionen har för avsikt att genomföra 2030-agendan tillsammans med rådet och Europaparlamentet i egenskap av medlagstiftare och EU:s budgetmyndighet, och tillsammans med andra europeiska institutioner, internationella organisationer, organisationer i civilsamhället, medborgare och andra intressenter.
- Kommissionen kommer att lansera en flerpartsplattform för uppföljning och utbyte av bästa metoder för uppnåendet av målen för hållbar utveckling mellan sektorerna, på medlemsstatsnivå och EU-nivå.
- Kommissionen kommer att inleda diskussioner om vidareutvecklingen av en vision på längre sikt med inriktning på perioden efter 2020.

I linje med åtagandena inom ramen för Förenta nationerna uppmanas medlemsstaterna att fortsätta att ta sitt ansvar och att utarbeta nationella ramar för uppnåendet av målen för hållbar utveckling, skyndsamt genomföra den europeiska politiken på området och utvärdera gjorda framsteg.

Tabell: Målen för hållbar utveckling i 2030-agendan⁴²

Målen för hållbar utveckling i 2030-agendan	
Mål 1:	Avskaffa alla former av fattigdom överallt
Mål 2:	Avskaffa hunger, uppnå tryggad livsmedelsförsörjning, uppnå en bättre kosthållning och främja ett hållbart jordbruk
Mål 3:	Säkerställa att alla kan leva ett hälsosamt liv och verka för alla människors välbefinnande i alla åldrar
Mål 4:	Säkerställa en inkluderande och jämlik utbildning av god kvalitet och främja livslångt lärande för alla
Mål 5:	Uppnå jämställdhet, och alla kvinnors och flickors egenmakt
Mål 6:	Säkerställa tillgång till och hållbar vatten- och sanitetsförvaltning för alla
Mål 7:	Säkerställa att alla har tillgång till tillförlitlig, hållbar och modern energi till en överkomlig kostnad
Mål 8:	Verka för en inkluderande och långsiktigt hållbar ekonomisk tillväxt, full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla
Mål 9:	Bygga upp en motståndskraftig infrastruktur, verka för en inkluderande och hållbar industrialisering och främja innovation
Mål 10:	Minska ojämlikheten inom och mellan länder
Mål 11:	Städer och bosättningar ska vara inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara
Mål 12:	Främja hållbara konsumtions- och produktionsmönster
Mål 13:	Vidta omedelbara åtgärder för att bekämpa klimatförändringarna och dess konsekvenser*
Mål 14:	Bevara och nyttja haven och de marina resurserna på ett hållbart sätt i syfte att uppnå en hållbar utveckling
Mål 15:	Skydda, återställa och främja ett hållbart nyttjande av landbaserade ekosystem, hållbart bruka skogar, bekämpa ökenspridning, hejda och vrida tillbaka markförstöringen samt hejda förlusten av biologisk mångfald
Mål 16:	Främja fredliga och inkluderande samhällen för hållbar utveckling, se till att alla har tillgång till rättvisa samt bygga upp effektiva och ansvarsskyldiga och inkluderande institutioner på alla nivåer
Mål 17:	Stärka genomförandemedlen och återvitalisera det globala partnerskapet för hållbar utveckling
* Med beaktande av att Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar är det främsta internationella, mellanstatliga forumet för förhandlingar om hur världen ska hantera klimatförändringar.	

⁴² FN:s resolution A/RES/70/1